

Frågor och svar:

Fråga: Då Finlandiahuset skulle uppföras på 70-talet framhölls det att vi inte har råd med dylika "skrytbyggen", vi borde satsa på åldringsvård etc. Hur är det möjligt att man på 1800-talet och början av 1900-talet hade råd att uppföra otaliga av dagens pärlor: Statsrådsborgen (1822), Svenska Teatern (1827), Helsingfors Universitet (1828), Domkyrkan (1852), Riddarhuset (1862), Uspenski katedralen (1868), Nationalteatern (1872), Finlands Bank (1883), Ateneum (1887), Ständerhuset (1890), Riksarkivet (1890), Nationalmuseet (1916), Helsingfors Centralstation (1919) och Riksdagshuset (1931).

Svar: Helsingfors (och Stockholm) började växa långt senare än tex. Berlin, som blev tvungen att göra stora omställningar i takt med nya uppfinningar. Då Helsingfors stora utveckling tog fart fanns redan järnvägar, el-system, vattenförsörjning och telefon som togs i bruk redan i ett initialske. Helsingfors kunde även dra nytta av samarbete mellan Ryssland, England och Frankrike, vilka var en motpol mot Tyskland. Allting resulterade i en snabb expansion av näringslivet som gav ekonomiska resurser till uppförandet av de monumentala byggnaderna.

Fråga: Hur fungerade Sveaborgs administration? Varifrån administrerades den ryska flottan på Kronbergsfjärden?

Svar: När det var fråga om Sveaborgs administration så hade Furstendömet Finland - alltså Senaten ingen som helst roll.

Allting styrdes från St. Petersburg.

Angående flottan på Kronbergsfjärden så talar vi om den Ryska Östersjöflottan som hade en väldigt stor betydelse.

Flottan låg i skyddshamn på Kronbergsfjärden, innanför Sveaborg, och flottan kommanderas från Skanslandet.

Matroserna var en fara för Finlands spirande självständighet efter 1917-1918.

Tyskarna gav fri lejd åt Östersjöflottan 1918 att lämna Finland för att på det sättet undvika de ryska matrosernas inblandning i frihetskriget.

Fråga: Räddade de tyska trupperna Helsingfors centrum från att förstöras i gatustrider mellan de röda och vita 1918?

Svar: Både de vita och de röda var "amatörer" under inbördeskriget 1918, medan den välutbildade tyska Östersjödivisionen som landsteg i Hangö 3 april 1918 var "proffs". Divisionen avancerade snabbt till Helsingfors och erövrade staden (visserligen efter viss beskjutning) den 12 april.

Den tyska befälhavaren von der Goltz höll segerparad i Helsingfors den 14 april, medan Mannerheims vita armé hade intagit det röda Tammerfors först den 6 april 1918.

Inte heller jägarna kan anses vara militärt speciellt välutbildade, varför den tyska insatsen kan anses ha märkbart förkortat inbördeskriget (vilket man tidigare inte alltid velat medge). Mannerheims Vita armé höll den egentliga segerparaden i Helsingfors den 16 maj 1918.

Fråga: Hur har staden vuxit geografiskt?

Svar: 1640 beslöt generalguvernör Pehr Brahe att staden, med 500 invånare, skall flyttas från åmynningen till Kronohagen, där det fanns en kaj. Ursprungligen var tanken att flytta staden till Sörnäs (Södernäs), men detta blev inte av pga markägarnas motstånd. Efter det utvidgade sig staden långsamt mot Senatstorget men hade i stort sett samma gränser fram till 1946 då arealen fem-dubblades i ett slag. Då tillföll bla annat Hoplax, Haga, Åggelby och Brändö staden. Senare tillkom bla Nordsjö och nyligen delar av Sibbo.

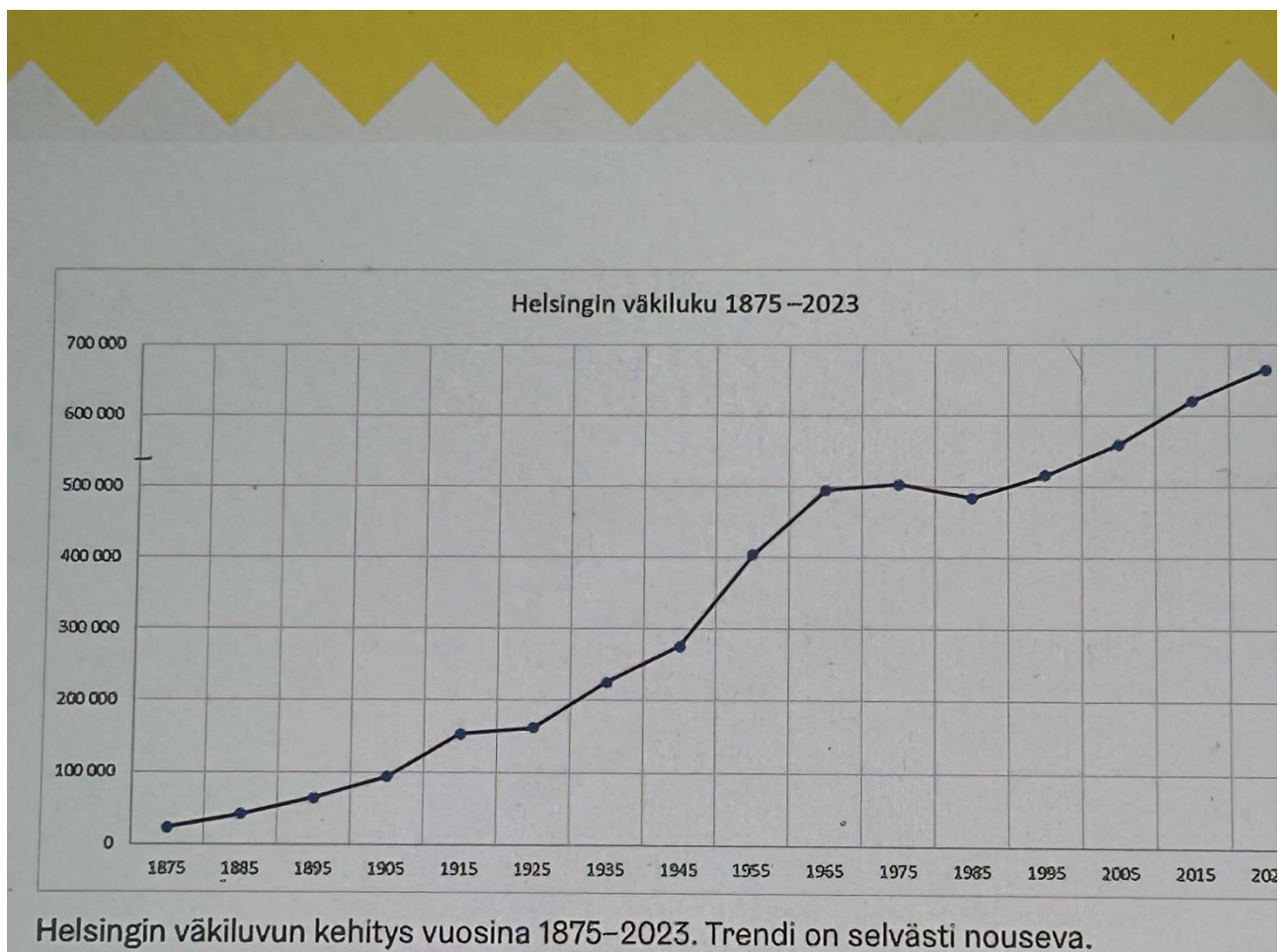
Fråga: Varför blev inte nuvarande Fiskehamnen med sitt torg centrum för Helsingfors utan centrum blev Senatstorget

Svar: Det fanns planer att välja området vid Fiskehamnen som centrum. En orsak var, att hamnområdet då var beläget från nuvarande Norra Hamnen vidare norrut till Sörnäs (Södernäs), men slutligen befanns Senatstorgets läge vara lämpligare. Dessutom motsatte sig de dåvarande inflytelserika markägarna planen - man fick lov att söka sig längre ut mot havet.

Fråga: Att centrum och Unionsgatan fick likhet med S:t Petersburg är ytligt sett förståeligt, men å andra sidan har t.ex. Baku byggts som ett "Lilla Paris" trots närhet till Ryssland - vad är orsaken?

Svar: En stadsplan som liknade S:t Petersburgs - som i sin tur hade intryck av Berlin - var i tsarens smak och Carl Ludvig Engels kompetens passade härtill bra. Hans tyska börd står även att se i hans verk. Paris var inte ett alternativ och dess ombyggnad till nuvarande skepnad skedde först under Napoleon III:s ledning på 1860-talet.

Fråga: Helsingfors har under 1800- och 1900-talen visat en stadig tillväxt, men på 60-talet visade kurvan en svacka. Varför ?

Svar: Grannkommunerna, i synnerhet Esbo, som tidigare varit sömniga landskommuner, upplevde en sällan skådad byggboom. Här erbjöds relativt sett billiga bostäder, varför inflyttningen till Helsingfors ändrade riktning. Samtidigt flyttade ett stort antal helsingforsare till grannkommunerna.

Fråga: Under Helsingfors tidiga historia var det meningen att området som nu är Fiskehamnen skulle utgöra kärnan. Varför gick det inte så ?

Svar: Men hade för avsikt att bygga en fästning intill nuvarande Fiskehamnen. Skog hade redan börjat fällas, men borgarna ville inte sälja den behövliga marken. Dessutom hade landhöjningen försämrat möjligheterna för stora båtar att löpa in i hamnen. Guvernören Per Brahe ville inte göra saken till en stridsfråga, varför man flyttade stadskärnan söderut till Estnäs skatan, det som nu är Norra Kajen.

Fråga: Då Helsingfors började byggas tog man intryck av St. Petersburg. Varför tog man inte intryck av Paris eller London?

Svar: Utformningen av Paris på 1850–1860 talet var inte någon förebild. Den tyskfödde Johann Carl Ludvig Engel fick snarare intryck av Berlin. Han verkade en tid i Tallinn och i St. Petersburg. Johan Albrecht Ehrenström föreslog Engel till stadsarkitekt för Helsingfors, vilket tsar Alexander I godkände.

Fråga: Varför gick man in för att fylla ut Gloet, vilket krävde ett massivt pålningsarbete, fanns det inte torr mark nog?

Svar: Alexander II krävde att man skulle bygga ut järnvägen ända till Helsingfors centrum för att fastare knyta storfurstendömet huvudstad till kejsardömet. Det förelag också en plan att uppföra huvudjärnvägsstationen nära den nuvarande Böle stationen. För järnvägen krävdes en tillräckligt rak sträckning med omfattande byggnadstekniska utmaningar och målningsarbeten - en dragning såväl öster som väster om den rutt som sedan valdes hade varit komplicerad.

Fråga: Har man någonsin övervägt möjligheten att göra Tammerfors till Finlands huvudstad.

Svar: Veterligen har inget sådant förslag framförts i praktiken. Tammerfors var en dynamisk industristad med goda järnvägsförbindelser. En väsentlig skillnad mellan de båda städerna var (är) att samlingspartiet och socialdemokraterna kunde (kan) samarbeta i Helsingfors.